

Osmička Dolními Břežany

Je čtvrtek čtyřiaadvacátého března a my se opět chystáme na malý výlet za Prahu, tentokrát do **Dolních Břežan**. Nadpis možná vypadá záhadně, ale nic v tom nehledejte, vysvětlení je prosté. I když jsme tady na brežanském náměstí vystoupili z autobusu zcela střízliví tak pokud bychom za sebou nechávali nějakou zřetelnou stopu, připomínala by spíše osmičku než přímku. Zkrátka jsou v životě dny kdy i osmička vás dovede k cíli. Snad to vyjde i tento čtvrtek.

Začínáme na novém moderním náměstí, rozkročené do široka rozhodně nepřipomíná nějaký rynek na vesnici. Zdá se, že je tu všechno co taková 4 tisícová obec potřebuje. A navíc, je to tady pěkné, příjemné posezení v kavárničce nebo pod vzrostlými platany, potřebný stín i místa na slunci. Je to moderní městečko, co vykročilo do jednadvacátého století tou správnou nohou. Významnou roli tu hraje věda ale i historie. Klíčový je pro obec projekt výzkumných center **Eli Beamlines** a **Hi Lase** ale i pohled zpět na významnou **keltskou** minulost. Naše dnešní putování nafotily hned tři účastnice vycházky Vendula, Ivana, Hanka a tak prostřednictvím jejich fotografií vás provedu po trase naší dolnobřežanské osmičky.

Ještě na náměstí jsme se trochu seznámili s historií i přítomností Dolních Břežan

Náměstí zdobí kromě rozložitých platanů plastiky Alexandry Koláčkové. Keramické křeslo a veselé keramické bobíky pro dětské hřiště. Křeslo bývá málokdy prázdné, dnes měli brežanští štěstí vidět na něm krásné seniorky z Prahy.

Nové Břežanské náměstí **Na Sádkách** je vlastně začátkem rozsáhlého rekultivovaného prostoru. Odvezeny byly tuny nejrůznějšího odpadu. Tak vznikl volný prostor pro výstavbu a dva zajímavé parky. Ten první navazující na náměstí dostal název **Keltský**. Pokud sem vejdete z náměstí, nemůžete být na pochybách, že se tady tak trochu vracíte v čase.

Všechno co v parku najdete, vidíte, nebo na co si sednete, všechno jsou důležité symboly keltské doby. Základem je pravotočivá spirála, jeden ze symbolů keltské kultury, odumřelé stromy ponechané na spirále vytvářejí podmínky pro další život, symbolizují koloběh života. Vysazené duby symbolizují posvátnou úctu k tomuto stromu a další a další symboly se tu dají najít a objasnit.

Keltský park končí upraveným rybníkem Na Sádkách a parková pěšina jej propojuje s druhým parkem Mlynářským. Tady se víc sportuje, ale také víc odpočívá, parkové pěšiny plné laviček, vyčištěný kus lesa a opět další rybník s výhledem a posezením.

Mlynářský rybník, stále se tu pracuje, bagr ještě upravuje okolní svahy, brzy bude hotovo

Obcí protéká Břežanský potok, také jeho břehy se upravují, nás vede k zajímavému komplexu, nejde o nic menšího než o vzdělání. Základní a mateřská škola Da Vinci, celý areál zasazen do mírného svahu s parkovou úpravou.

Stežka od školy končí u mimořádné památky z roku 1920, pomníku hrdinům 1. světové války a **české státnosti**. Zlaceným písmem připomíná hrůzy skončené války. Do jeho útrobu byla při stavbě vložena schránka s pamětními mincemi a pergamenem s popsány událostmi předchozích let.

Pomalu opouštíme vilovou zástavbu, abychom se za obcí vrátili alespoň trochu do začátku časů naší **státnosti**. Do roků 935 až 999, doby vlády knížete Boleslava I. a jeho syna Boleslava II. Tehdy chráněno prudkými srážy a ochrannými valy vzniklo **Hradišťátko**. Strategická ochranná pevnost ale i správní úřad určený k výběru daní. Dvouhektarové hradiště je dnes porostlé lesem, po pěšině se dá celé obejít a sledovat strmé srážy k tehdy ochraňované důležité cestě.

Historické souvislosti jsou tady popsány na informačním panelu a vysvětlen název **Hradišťátko**. Bylo potřeba jej nějak odlišit od nedalekého (necelých 3 km) největšího keltského osídlení v českých zemích, opíjí se o rozloze 118 ha. Hradišťátko jsme obešli, z dálky se podívali na zřejmě jediný tehdy použitelný zdroj vody, studánku Jaromířka a po louce se vydaly kolem zajímavě pojeté stavby mateřské školky ke hřbitovu.

Zdejší hřbitov je vlastně součástí dalšího z dolnobřežanských parků. Má rozlohu 4 ha. Navrhl jej známý zahradní architekt Zdenek Sedler. Ten je ostatně autorem parků, které jsme dnes již prošli. Osu hřbitova tvoří lipové stromořadí ve tvaru kříže. Duby vysazené ve středu kříže odkazují na keltskou minulost.

Se hřbitovem kontrastují opulentní vily, které nás vedou kolem zdejšího menhiru k výzkumným laserovým centrům **Eli Beamlines a HiLase**. V moderních objektech probíhá výzkum a práce na nových technologiích průmyslových laserů pro nejrůznější odvětví. Centra jsou součástí ERA, evropského výzkumného prostoru.

Zajímavá věc, břežanský zámek ze 16. století spolu s kaplí svaté Máří Magdaleny stojí hned vedle moderních „chrámů“ vědy a docela jim to sluší, snoubí se tu historie a současnost. Zámek je po celkové rekonstrukci a vrátil se po mnoha letech opět do rukou církve. Nesporně je spolu se svým okolím, pivovarem, citlivě opravenými domky a sousoším Kalvárie od barokního sochaře a řezbáře Jana Antonína Qvantinera ozdobou obce.

Abychom tu naši turistickou osmičku uzavřeli, vracíme se druhou stranou keltského parku kolem původního rybníka Na sádkách k centrálnímu náměstí. Ani tady nechybí umění, tentokrát moderní až futuristické.

Vlevo je to prý Corpus angelikus – **Tělo anděla**, vyjadřuje robustnost jako kontrast jemnosti anděla, vpravo plastika **Sladké sny**. Bez fantazie se tu neobejdete. Lukáš Rittstein.

Jsme na konci naší vycházky. Jižní část náměstí tvoří prosluněné moderní budovy. Pod okny vodní nádrž, břehy osazené vodními rostlinami a dřevěná plošina nad vodou jako stvořená pro společnou fotografii.

Za krásného jarního počasí 24. března 2022 v Dolních Břežanech.

Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi kronika Mirek

Fotky pořídily Vendula Bukalová, Ivana Sklářová, a Hana Mašková

Půlhodinové čekání na autobus ještě využily Vendula s Hankou k vyhledání nové sportovní haly postavené pro zdejší základní školu v roce 2017. Hala má netradiční tvar, rotační elipsoid pokrytý hladkým povrchem, vnitřní osvětlení zajišťují **světlovody**. (zařízení, které zachytává maximální množství venkovního světla odražené od extrémně hladkého tělesa a tubusem dopravuje světelné paprsky na místo určení). Číst se přitom nedá ale cvičit určitě. Zlí jazykové tvrdí že správnější název by byl **šerovody**.

